

Laidiens: 08.04.2004., Nr. 56

Ministru kabineta noteikumi Nr.171

Rīgā 2004.gada 25.martā (prot. Nr.16, 22.§)

Noteikumi par akcīzes nodokļa nodrošinājumiem alkoholiskajiem dzērieniem, tabakas izstrādājumiem un naftas produktiem

Izdoti saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 32.panta sesto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā iesniedzami, dzēšami un atdodami alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu un naftas produktu (turpmāk — akcīzes preces) akcīzes nodokļa nodrošinājumi (turpmāk — nodrošinājumi), kā arī nosacījumus, kurus izpildot akcīzes nodokļa (turpmāk — nodoklis) maksātājam var samazināt nodrošinājuma lielumu.
2. Nodrošinājumu Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz fiziska vai juridiska persona, kura likumā "Par akcīzes nodokli" (turpmāk — likums) noteiktajā kārtībā paredzējusi veikt darbības ar akcīzes precēm atlikta nodokļa režīmā un uzņemas atbildību par iespējamā nodokļa maksāšanu (turpmāk — nodrošinājuma iesniedzējs).
3. Noteikumu prasības tiek piemērotas arī tad, ja precēm, izmantojot atlikto nodokļa maksāšanu, piemēro pagaidu uzglabāšanas, preču muietošanas vai izmantošanas režīmu (izņemot tranzītu). Šajā gadījumā nodrošinājumu Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz un reģistrē atsevišķi.
4. Nodrošinājuma iesniedzējs par nodrošinājumu var iesniegt saistību izpildes apdrošināšanas polisi vai kredītiestādes galvojumu, ja apdrošināšanas sabiedrība, kas izsniegusi saistību izpildes apdrošināšanas polisi, vai kredītiestāde, kas izsniegusi kredītiestādes galvojumu, ir ieguvusi nodrošinātāja statusu šo noteikumu VII nodaļā minētajā kārtībā.
5. Valsts ieņēmumu dienests nodrošinājumu nepieņem vai pieprasa palielināt tā apmēru vai iesniegt citu nodrošinājumu, ja:
 - 5.1. iesniegtā nodrošinājuma summa ir mazāka par šo noteikumu 20., 52. vai 53.punktā minēto nodrošinājuma summu;
 - 5.2. persona, kas izsniegusi nodrošinājumu, nav ieguvusi nodrošinātāja statusu šo noteikumu VII nodaļā minētajā kārtībā;
 - 5.3. nodrošinājuma iesniedzējam ir nodokļu parāds (izņemot gadījumu, ja attiecīgo maksājumu termiņi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir pagarināti un nodrošinājuma iesniedzējs nodokļu parāda saistības pilda);
 - 5.4. nodrošinājuma iesniedzējs ir sniedzis būtisku nepatiesu vai nepilnīgu informāciju;
 - 5.5. nodrošinājuma iesniedzējam gada laikā pirms nodrošinājuma iesniegšanas šo noteikumu 22. un 30.punktā minētā vienreizējā vai vispārējā nodrošinājuma apliecība ir anulēta par šo noteikumu pārkāpumu.

6. Ja nodrošinājuma apmērs nesedz iespējamo nodokļa maksājumu vai iespējamais nodokļa maksājums to pārsniedz, nodrošinājuma iesniedzējs aptur darbības ar akcīzes precēm, izmantojot atlikto nodokļa maksāšanu, līdz nodrošinājuma apmēra palielināšanai vai nodokļa parāda dzēšanai.
7. Lai saņemtu akcīzes nodokļa markas alkoholiskajiem dzērieniem vai tabakas izstrādājumiem (turpmāk — nodokļa markas), nodrošinājumu var izmantot akcīzes preču importētājs un akcīzes preču noliktavas turētājs Latvijas Republikā, kā arī citas Eiropas Savienības dalībvalsts akcīzes preču noliktavas turētāja vai pārsūtītājtirgotāja iecelts nodokļa maksātāja pārstāvis.
8. Šo noteikumu izpildi, kā arī izejvielu un gatavās produkcijas uzskaiti akcīzes preču noliktavā kontrolē pilnvarotas Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas.
9. Ja nodoklis netiek samaksāts atbilstoši likumam, Valsts ieņēmumu dienests nodokļa piedziņai izmanto iesniegto nodrošinājumu.
10. Valsts ieņēmumu dienests uz laiku līdz trim mēnešiem aptur nodrošinājuma apliecības darbību, ja nodrošinājuma iesniedzējs vai nodrošinātājs neievēro kārtību, kas noteikta šajos noteikumos vai citos normatīvajos aktos, kas reglamentē akcizēto preču apriti, vai ir sniedzis būtisku nepatiesu vai nepilnīgu informāciju.
11. Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības anulēt nodrošinājuma apliecību, ja:
- 11.1. nodrošinājuma iesniedzējs vai nodrošinātājs triju mēnešu laikā kopš nodrošinājuma apliecības darbības apturēšanas nav novērsis apturēšanas iemeslus;
- 11.2. nodrošinājuma iesniedzējs noteiktajā laikā nav iesniedzis šo noteikumu 36.punktā minēto pārskatu vai iesniegtajā pārskatā ir sniedzis nepilnīgas vai nepatiesas ziņas;
- 11.3. Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajām amatpersonām netiek nodrošināta iespēja deklarētajā darba laikā piekļūt akcīzes preču uzglabāšanas, ražošanas, apstrādes, pārstrādes vai sajaukšanas vietām vai dokumentācijai;
- 11.4. nodrošinājuma iesniedzējs nav samaksājis naudas sodu, kas uzlikts par šo noteikumu pārkāpumiem;
- 11.5. nodrošinājuma iesniedzējam ir nodokļu parāds (izņemot gadījumus, ja nodokļu parāda samaksas termiņš ir pagarināts un parādu saistības tiek pildītas);
- 11.6. nodrošinājuma iesniedzējs pārkāpis citas šajos noteikumos minētās prasības.
12. Valsts ieņēmumu dienests anulē nodrošinājuma apliecību, ja:
- 12.1. nodrošinājuma iesniedzējs vai nodrošinātājs Valsts ieņēmumu dienestam sniedzis nepatiesu informāciju vai ir atzīts par maksātnespējīgu;
- 12.2. tiek traucētas valsts institūciju amatpersonas, pildot viņu pienākumus nodrošinājumu uzraudzības jomā;
- 12.3. nodrošinājuma iesniedzējs pēc atkārtota uzaicinājuma nav ieradies Valsts ieņēmumu dienestā;
- 12.4. nodrošinājuma iesniedzējs iesniedzis iesniegumu par nodrošinājuma apliecības anulēšanu.
13. Ja nodrošinājumam tiek izmantoti dažādi nodrošinājuma veidi, nodrošinājuma parāda samaksai vispirms izmanto nodrošinājuma iesniedzēja iemaksāto drošības naudu. Nodrošinājuma iesniedzēja ieķīlāto nekustamo īpašumu var izmantot nodokļa parāda segšanai tikai tad, ja nevar izmantot nodrošinājuma iesniedzēja iemaksāto drošības naudu, kredītiestādes galvojumu vai saistību izpildes apdrošināšanas polisi.
14. Ja nodrošinājums Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēts, izmantojot vairāku nodrošinātāju galvojumus vai saistību izpildes apdrošināšanas polises, nodokļa parāds, ja nepieciešams, tiek segts atbilstoši katra nodrošinātāja garantētajai summai.

15. Nodrošinājuma iesniedzējs informē Valsts ieņēmumu dienestu par nozaudēto vai nozagto nodrošinājuma apliecību ne vēlāk kā divu darbdienu laikā no nozaudēšanas vai nozagšanas fakta konstatācijas brīža. Nodrošinājuma iesniedzējs ir atbildīgs par saistību izpildi darbībām, kas uzsāktas ar nozaudēto vai nozagto nodrošinājuma apliecību pirms tās anulēšanas.

16. Nodrošinājuma iesniedzējs divu darbdienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas par nodrošinājuma apliecības anulēšanu nodod nodrošinājuma apliecību Valsts ieņēmumu dienestā nodrošinājuma dzēšanai un pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma sniedz visu nepieciešamo informāciju par katru procedūru, kas veikta, izmantojot iesniegto nodrošinājumu, un iespējamā nodokļa maksājuma atbilstību nodrošinājuma apmēram.

17. Ja netiek ievērotas šo noteikumu prasības, atbildīgā persona saucama pie atbildības saskaņā ar likuma 33.panta septīto daļu.

II. Vienreizējais nodrošinājums

18. Vienreizējo nodrošinājumu var izmantot, ja pārvadā akcīzes preces, izmantojot atlikto nodokļa maksāšanu, kā arī ja saņem nodokļa markas.

19. Vienreizējā nodrošinājuma summu iespējamā nodokļa maksājuma segšanai nosaka nodrošinājuma iesniedzējs, kurš ir atbildīgs par to, lai vienreizējā nodrošinājuma summa segtu iespējamo nodokļa maksājumu.

20. Vienreizējā nodrošinājuma summa ir 100 % no iespējamā nodokļa maksājuma, veicot konkrēto darbību atliktā nodokļa maksāšanas režīmā — pārvadājot akcīzes preces vai saņemot nodokļa markas.

21. Lai saņemtu vienreizējā nodrošinājuma apliecību, nodrošinājuma iesniedzējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā iesniegumu, kuram pievieno šādus dokumentus:

21.1. drošības naudas iemaksu apliecinošu dokumentu vai saistību izpildes apdrošināšanas polisi (1.pielikums), vai kredītiestādes galvojumu (2.pielikums), vai ķīlas līgumu, ko nodrošinājuma iesniedzējs noslēdzis ar Valsts ieņēmumu dienestu;

21.2. ja nodrošinājumu plānots izmantot nodokļa marku saņemšanai, — informāciju par nodokļa marku veidu, skaitu un vienreizējā nodrošinājuma summas aprēķinu iespējamā nodokļa maksājuma segšanai atbilstoši šo noteikumu 20.punktam;

21.3. ja nodrošinājumu plānots izmantot akcīzes preču nosūtīšanai vai saņemšanai, — informāciju par akcīzes preču nosūtītāju un saņēmēju, akcīzes preču aprakstu un vienreizējā nodrošinājuma summas aprēķinu iespējamā nodokļa maksājuma segšanai atbilstoši šo noteikumu 20.punktam.

22. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz nodrošinājuma iesniedzēja iesniegtajiem dokumentiem, piecu darbdienu laikā pēc nodrošinājuma summas un nodrošinātāja statusa saistību pārbaudes izsniedz nodrošinājuma iesniedzējam vienreizējā nodrošinājuma apliecību (3. un 4.pielikums). Ja vienreizējo nodrošinājuma apliecību nepieciešams iesniegt citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajām iestādēm, nodrošinājuma iesniedzējam izsniedz divus vienreizējā nodrošinājuma apliecības eksemplārus.

23. Vienreizējā nodrošinājuma apliecību paraksta Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors vai viņa pilnvarota persona. Vienreizējā nodrošinājuma apliecības derīguma termiņš nedrīkst pārsniegt mēnesi.

24. Vienreizējais nodrošinājums zaudē spēku un tiek dzēsts, ja:

24.1. beidzies vienreizējā nodrošinājuma derīguma termiņš;

24.2. nodrošinājuma iesniedzējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā dokumentus vai dokumentu kopijas (uzrādot oriģinālus), kas apliecina, ka darbības ar akcīzes precēm, izmantojot atlikto nodokļa maksāšanu, ir pabeigtas vai

nodoklis ir samaksāts;

24.3. nodrošinājuma iesniedzējs atsakās no nodrošinājuma un pirms nodrošinājuma dzēšanas samaksā nodokli pilnā apmērā;

24.4. saņemts nodrošinātāja paziņojums par kredītiestādes galvojuma atsaukšanu vai saistību izpildes apdrošināšanas polises anulēšanu atbilstoši līgumam ar Valsts ieņēmumu dienestu, kas noslēgts šo noteikumu VII nodaļā minētajā kārtībā.

25. Ja vienreizējais nodrošinājums zaudē spēku, nodrošinājuma iesniedzējs divu darbdienu laikā vienreizējā nodrošinājuma apliecību nodod Valsts ieņēmumu dienestā vienreizējā nodrošinājuma dzēšanai.

26. Nodrošinājuma iesniedzējs piecu darbdienu laikā no akcīzes preču saņemšanas brīža vienreizējo nodrošinājuma apliecību kopā ar nodokļa samaksu apliecinājošiem dokumentiem nodod Valsts ieņēmumu dienestā vienreizējā nodrošinājuma dzēšanai. Ja pirmais vienreizējā nodrošinājuma apliecības eksemplārs ir iesniegts tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, no kuras nosūtītas akcīzes preces, nodrošinājuma iesniedzējs nodod Valsts ieņēmumu dienestā tikai otro vienreizējā nodrošinājuma apliecības eksemplāru.

27. Vienreizējā nodrošinājuma dzēšana saskaņā ar šo noteikumu 24.1. vai 24.4.apakšpunktu vai vienreizējā nodrošinājuma darbības apturēšana neatbrīvo nodrošinājuma iesniedzēju un nodrošinātāju no iepriekšējām nodrošinājuma saistībām.

III. Vispārējais nodrošinājums

28. Vispārējā nodrošinājuma summu iespējamo nodokļa maksājumu segšanai nosaka nodrošinājuma iesniedzējs. Nodrošinājuma iesniedzējs ir atbildīgs par to, lai vispārējā nodrošinājuma summa tiktu aprēķināta atbilstoši šo noteikumu VI nodaļā minētajiem nosacījumiem.

29. Lai saņemtu vispārējā nodrošinājuma apliecību, nodrošinājuma iesniedzējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā šādus dokumentus:

29.1. Valsts ieņēmumu dienestam adresētu iesniegumu, norādot vispārējā nodrošinājuma izmantošanas mērķi un vispārējā nodrošinājuma summas aprēķinu iespējamā nodokļa maksājuma segšanai atbilstoši šo noteikumu VI nodaļā minētajiem nosacījumiem;

29.2. drošības naudas iemaksu apliecinājošu dokumentu vai saistību izpildes apdrošināšanas polisi (5.pielikums), vai kredītiestādes galvojumu (6.pielikums), vai ķīlas līgumu, ko nodrošinājuma iesniedzējs noslēdzis ar Valsts ieņēmumu dienestu;

29.3. ja tiek plānots izmantot šo noteikumu 53.1.apakšpunktā minētos nosacījumus, — nodrošinājuma iesniedzēja apliecinājumu vispārējo nodrošinājumu izmantot akcīzes preču ražošanai, apstrādāšanai, pārstrādāšanai vai sajaukšanai.

30. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz nodrošinājuma iesniedzēja iesniegtajiem dokumentiem, 10 darbdienu laikā pēc nodrošinājuma summas un nodrošinātāja statusa saistību pārbaudes izsniedz nodrošinājuma iesniedzējam vispārējā nodrošinājuma apliecību (7.pielikums).

31. Vispārējā nodrošinājuma apliecību paraksta Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors vai viņa pilnvarota persona. Vispārējā nodrošinājuma apliecības derīguma termiņš nedrīkst pārsniegt gadu.

32. Ja atbilstoši šo noteikumu 30.punktam ir izsniegtas vairākas vispārējā nodrošinājuma apliecības, tajās norādītā nodrošinājuma kopējā summa ir vienāda ar kopējā vispārējā nodrošinājuma summu.

33. Vispārējais nodrošinājums zaudē spēku un tiek dzēsts, ja:

33.1. beidzies vispārējā nodrošinājuma termiņš;

33.2. nodrošinājuma iesniedzējs atsakās no nodrošinājuma un pirms nodrošinājuma dzēšanas samaksā nodokli pilnā apmērā;

33.3. saņemts nodrošinātāja paziņojums par kredītiestādes galvojuma atsaukšanu vai saistību izpildes apdrošināšanas polises anulēšanu atbilstoši līgumam ar Valsts ieņēmumu dienestu, kas noslēgts šo noteikumu VII nodaļā minētajā kārtībā.

34. Ja vispārējais nodrošinājums zaudē spēku, nodrošinājuma iesniedzējs piecu darbdienu laikā vispārējā nodrošinājuma apliecību nodod Valsts ieņēmumu dienestā nodrošinājuma dzēšanai.

35. Vispārējā nodrošinājuma dzēšana saskaņā ar šo noteikumu 33.1. un 33.3.apakšpunktu vai darbības apturēšana neatbrīvo nodrošinājuma iesniedzēju un nodrošinātāju no iepriekšējām nodrošinājuma saistībām.

36. Vispārējā nodrošinājuma iesniedzējs līdz pēctaksācijas perioda piecpadsmitajam datumam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā pārskatu par vispārējā nodrošinājuma izmantošanu taksācijas periodā (8.pielikums). Pārskatu iesniedz atsevišķi par katru akcīzes preču un nodrošinājuma veidu iestādē, kura izsniegusi attiecīgo nodrošinājuma apliecību. Valsts ieņēmumu dienests ir tiesīgs izdot metodiskos norādījumus pārskata aizpildīšanai.

IV. Drošības nauda

37. Ja nodrošinājuma iesniedzējs par nodrošinājumu ir izvēlējis drošības naudu, tas iemaksā Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā kontā naudas summu, kas nav mazāka par saskaņā ar šiem noteikumiem aprēķināto nodrošinājuma summu, un saņem attiecīgās kredītiestādes izsniegtu maksājumu apliecinošu dokumentu.

38. Drošības naudu iemaksā tikai ar kredītiestāžu starpniecību.

39. Pēc drošības naudas iemaksas nodrošinājuma iesniedzējs, pamatojoties uz attiecīgās kredītiestādes izsniegtu maksājumu apliecinošu dokumentu, šajos noteikumos noteiktajā kārtībā noformē vienreizējo nodrošinājumu vai vispārējo nodrošinājumu.

40. Valsts ieņēmumu dienests uzskaita iemaksātās drošības naudas summas un atmaksā tās 15 darbdienu laikā pēc nodrošinājuma iesniedzēja pieprasījuma saņemšanas, ja nodrošinājums ir zaudējis spēku un dzēsts saskaņā ar šo noteikumu 24. vai 33.punktu.

41. Lēmumu par drošības naudas atmaksāšanu pieņem Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors vai viņa pilnvarota persona.

V. Ķīlas līgums

42. Nodrošinājuma iesniedzējs var noslēgt ķīlas līgumu ar Valsts ieņēmumu dienestu tikai tad, ja nodrošinājuma iesniedzēja īpašumā ir zemesgrāmatā reģistrēts nekustamais īpašums vai kāda cita lieta, kas atbilstoši Komerckīlas likumam var būt komercķīla.

43. Nodrošinājuma iesniedzējs var ieķīlāt Valsts ieņēmumu dienestam tikai tādu nekustamo īpašumu vai citu lietu, kas nav apgrūtināta ar parādiem vai citiem apgrūtinājumiem.

44. Nodrošinājuma summa nedrīkst pārsniegt 80 % no tā nodrošināšanai ieķīlātā nekustamā īpašuma vērtības vai 50 % no ieķīlātā kustamā īpašuma vērtības.

45. Ķīlas tirgus vērtība ir aprēķināts lielums — vērtēšanas dienā noteikta naudas summa, par kādu īpašums var tikt pārdots (nopirkts), ja pārdevējs un pircējs rīkojas kompetenti, ar aprēķinu un bez piespiešanas.

46. Ieķīlājamā īpašuma tirgus vērtību nosaka personas, kas profesionālo darbību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmušas licenci (profesionālās kvalifikācijas sertifikātu) nekustamā īpašuma un kustamas mantas